

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 15/21
Luxembourg, 11. februar 2021

Sodba v združenih zadevah C-407/19 Katoen Natie Bulk Terminals NV in
General Services Antwerp NV/ Belgische Staat
in C 471/19 Middlegate Europe NV/Ministerraad

Zakon, v skladu s katerim lahko pristaniško delo opravljajo le priznani delavci, je lahko v skladu s pravom Unije, če je njegov namen zagotavljanje varnosti na pristaniških območjih in preprečevanje nesreč pri delu

Vendar sodelovanje paritetne upravne komisije pri priznavanju pristaniških delavcev ni niti nujno niti primerno za uresničitev zastavljenega cilja

V belgijskem pravu je pristaniško delo med drugim urejeno z zakonom o organizaciji pristaniškega dela, v skladu s katerim lahko pristaniško delo opravljajo le priznani pristaniški delavci. Evropska komisija je leta 2014 na Kraljevino Belgijo naslovila uradni opomin, v katerem je navedla, da je njena ureditev v zvezi s pristaniškim delom v nasprotju s svobodo ustanavljanja (člen 49 PDEU). Ta država članica je na podlagi tega opomina leta 2016 sprejela kraljevi odlok v zvezi s priznavanjem pristaniških delavcev na pristaniških območjih, v katerem so določena podrobna pravila za izvrševanje zakona o organizaciji pristaniškega dela, zaradi česar je Komisija končala postopek ugotavljanja kršitve zoper to državo.

V zadevi Katoen Natie Bulk Terminals in General Services Antwerp (C-407/19) sta družbi z istim imenom, ki sta v Belgiji in v tujini opravljali pristaniške dejavnosti, Raad van State (državni svet, Belgija) predlagali razglasitev ničnosti tega kraljevega odloka iz leta 2016, ker sta menili, da se z njim ovira njuna svoboda zaposlovanja pristaniških delavcev iz drugih držav članic, razen iz Belgije, za delo na belgijskih pristaniških območjih.

V zadevi Middlegate Europe (C-471/19) je bila zadevna družba dolžna plačati globo na podlagi ugotovitve belgijske policije, da je prišlo do kršitve pristaniškega dela, ki ga je opravljal nepriznani pristaniški delavec. V okviru postopka pred predložitvenim sodiščem v tej drugi zadevi, in sicer Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče, Belgija), je ta družba izpodbijala ustavnost zakona o organizaciji pristaniškega dela, pri čemer je menila, da je z njim kršena svoboda trgovine in industrije podjetij. To sodišče se je, ob navedbi, da je bila ta svoboda, zagotovljena z belgijsko ustavo, tesno povezana s temeljnimi svoboščinami, zagotovljenimi s Pogodbo o DEU, kot je svoboda opravljanja storitve (člen 56 PDEU) in svoboda ustanavljanja (člen 49 PDEU), odločilo, da Sodišču, kot je to storil Raad van State (državni svet) v okviru prve zadeve, postavi vprašanje o združljivosti teh nacionalnih pravil, s katerimi je ohranjena posebna ureditev zaposlovanja pristaniških delavcev, s tema določbama. V okviru teh združenih zadev je bilo Sodišče zaproseno, naj poleg odgovora, ki ga mora podati na to vprašanje, določi dodatna merila, na podlagi katerih je mogoče pojasniti skladnost ureditve pristaniških delavcev z zahtevami prava Unije.

Presoja Sodišča

Sodišče najprej ugotavlja, da zadevna ureditev, ki nerezidenčnim podjetjem, ki želijo imeti sedež v Belgiji, da bi v njej opravljala pristaniške dejavnosti, ali ki želijo v njej ponujati pristaniške dejavnosti, ne da bi imela v njej sedež, nalaga, naj najemajo le pristaniške delavce, ki so kot taki priznani v skladu s to ureditvijo, takim podjetjem preprečuje, da bi uporabilo svoje osebe ali da bi zaposlilo druge nepriznane delavce. Zato ta ureditev, ki lahko ustanavljanje teh podjetij v Belgiji ali njihovo opravljanje storitev v tej državi članici naredi manj privlačno, omejuje ti svobodi ustanavljanja in opravljanja storitev, zagotovljeni s členoma 49 in 56 PDEU. Sodišče tako opozarja, da je lahko taka omejitev upravičena z nujnimi razlogi v splošnem interesu, če je primerna za uresničitev zelenega cilja in ne presega tega, kar je nujno za njegovo uresničitev. Sodišče v tej

zadevi navaja, da zadevne ureditve same po sebi ni mogoče šteti za neprimerno ali nesorazmerno za uresničitev zastavljenega cilja, to je zagotavljanje varnosti na pristaniških območjih in preprečevanje nesreč pri delu. Sodišče je ob celoviti presoji zadevne ureditve odločilo, da je taka ureditev v skladu s členoma 49 in 56 PDEU, če pogoji in podrobna pravila na eni strani temeljijo na objektivnih, nediskriminatornih, vnaprej znanih merilih, ki pristaniškim delavcem drugih držav članic omogočajo, da dokažejo, da v svoji izvorni državi članici izpolnjujejo zahteve, enakovredne tem, ki se uporabljajo za nacionalne pristaniške delavce, ter če na drugi strani ne vzpostavljajo omejene kvote delavcev, ki lahko pridobijo tako priznanje.

Dalje, Sodišče je ob presoji skladnosti izpodbijanega kraljevega odloka z različnimi svoboščinami prostega pretoka, zagotovljenimi s Pogodbo o DEU, navedlo, da zadevna nacionalna ureditev omejuje prosto gibanje delavcev iz člena 45 PDEU, ker ima lahko odvrtačni učinek za delavce in delodajalce iz drugih držav članic. Sodišče je tako nujnost in sorazmernost različnih ukrepov te ureditve presodilo glede na cilj, ki se nanaša na zagotavljanje varnosti na pristaniških območjih in preprečevanje nesreč pri delu.

V zvezi s tem Sodišče na prvem mestu meni, da zadevna ureditev, v skladu s katero zlasti:

- priznanje pristaniških delavcev spada v pristojnost upravne komisije, paritetno sestavljene iz članov, ki jih imenujejo organizacije delodajalcev in organizacije delavcev;
- ta komisija glede na potrebo po delovni sili odloča tudi, ali morajo biti priznani delavci vključeni v kvoto pristaniških delavcev ali ne, pri čemer pa je za pristaniške delavce, ki niso vključeni v to kvoto, trajanje njihovega priznanja omejeno na trajanje njihove pogodbe o zaposlitvi, tako da se mora za vsako novo pogodbo, ki jo sklenejo, izvesti nov postopek priznanja;
- ni določen skrajni rok, v katerem mora navedena komisija odločiti,

ni v skladu s svoboščinami prostega pretoka iz členov 45, 49 in 56 PDEU, ker ni niti nujna niti primerna za uresničitev zastavljenega cilja.

Sodišče na drugem mestu preuči pogoje za priznanje pristaniških delavcev. Na podlagi zadevne ureditve mora delavec, razen če lahko dokaže, da v drugi državi članici izpolnjuje enakovredne pogoje, izpolnjevati zahteve v zvezi z zdravstveno sposobnostjo, uspešno opravljenim psihološkim testom in predhodnim poklicnim usposabljanjem. Sodišče meni, da so te zahteve ustrezni pogoji za zagotavljanje varnosti na pristaniških območjih in sorazmerne glede na tak cilj. Zato so taki ukrepi v skladu s svoboščinami prostega pretoka iz členov 45, 49 in 56 PDEU. Vendar Sodišče meni, da mora predložitveno sodišče preveriti, ali je vloga, ki jo ima organizacija delodajalcev in odvisno od primera sindikati priznanih pristaniških delavcev, pri imenovanju organov, pristojnih za opravljanje teh pregledov, testov ali preizkusov, taka, da lahko ogrozi preglednost, objektivnost in nepristranskost teh pregledov, testov in preizkusov.

Na tretjem mestu Sodišče presodi, da se zadevna ureditev, ki določa ohranitev priznanja, ki ga je pristaniški delavec prejel v okviru prejšnje zakonske ureditve, in njegovo vključitev v kvoto pristaniških delavcev, ne zdi neustrezna za uresničitev zastavljenega cilja niti nesorazmerna glede na ta cilj, tako da je glede tega prav tako v skladu s svoboščinami iz členov 45, 49 in 56 PDEU.

Sodišče na četrtem mestu meni, da je zadevna ureditev, v skladu s katero za prenos pristaniškega delavca v kvoto delavcev pristaniškega območja, ki ni tisto, na katerem je ta pridobil priznanje, veljajo pogoji in podrobna pravila, določena s kolektivno pogodbo, v skladu s svoboščinami prostega pretoka iz členov 45, 49 in 56 PDEU. Vendar mora predložitveno sodišče preveriti, da so ti določeni pogoji in podrobna pravila nujni in sorazmerni glede na cilj zagotavljanja varnosti na vsakem pristaniškem območju.

Na zadnjem mestu Sodišče navaja, da ureditev, v skladu s katero morajo imeti delavci v logistiki „varstveno spričevalo“, katerega podrobna pravila za izdajo so določena s kolektivno pogodbo, ni v neskladju s členi 45, 49 in 56 PDEU, če so pogoji za izdajo takega spričevala nujni in sorazmerni

glede na cilj zagotavljanja varnosti na pristaniških območjih in če postopek, določen za njegovo pridobitev, ne povzroča nerazumnih in nesorazmernih upravnih bremen.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106.